

napredak kroz financijske instrumente ESI fondova

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj

Financijski instrumenti

Financijski instrumenti sufinancirani kroz Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj su održiv i učinkovit način ulaganja u rast i razvoj ljudi, poduzeća i resursa u sektoru poljoprivrede i šumarstva kao i ruralnog gospodarstva. Ovi financijski instrumenti podržavaju širok raspon razvojnih ciljeva na korist velikog broja raznovrsnih korisnika s mogućnošću ponovnog korištenja financijskih sredstava za daljnja ulaganja.

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR), koji je financijski instrument drugog stupa Zajedničke poljoprivredne politike Europske unije i jedan od Europskih strukturnih i investicijskih fondova, usmjeren je osnaživanju europske poljoprivrede, šumarstva i ruralnih područja općenito.

EPFRR ima za razdoblje od 2014.-2020. ukupni proračun veći od 96 milijardi eura. Ova potpora je raspoloživa za poljoprivredu, šumarstvo i upravljanje okolišem i prirodnim resursima kao i za održiv razvoj ruralnog gospodarstva.

EPFRR potpore mogu se pružati kroz bespovratna sredstva te, sve više, kroz financijske instrumente.

Potražnja za financijskim instrumentima sufinanciranim kroz EPFRR raste od 2007. godine, a posebice nakon financijske i gospodarske krize koja je srezala dostupne proračune u ruralnim područjima i poljoprivredi.

Financijski instrumenti

- predviđaju povrat sredstava;
- su revolvirajući, to jest povrat sredstava se koristi uvijek iznova u istom području;
- su prikladni za financijski održive projekte, to jest za one kod kojih se očekuje stvaranje dovoljno prihoda ili ušteda kako bi mogli primljenu potporu vratiti;
- su osmišljeni da privuku zajednička ulaganja iz drugih izvora financiranja uključivo i privatna ulaganja kako bi povećali iznos dostupnih izvora financiranja u sektorima/područjima gdje postoji problem pristupa sredstvima;
- mogu imati oblik zajmova, jamstava ili ulaganja u vlasnički kapital;
- mogu pružiti potporu i na strani razvoja ponude, doprinoseći razvoju tržišta;
- mogu biti korišteni kao nadopuna bespovratnim sredstvima; i
- mogu biti upravljani od strane nacionalnih ili regionalnih banaka, međunarodnih organizacija kao što su Europska investicijska banka ili Europski investicijski fond, financijskih posrednika i od strane upravljačkih tijela (samo za zajmove i jamstva).

Prepoznajući prednosti financijskih instrumenata njihova je primjena za razdoblje 2014.-2020. proširena na **sve tematske ciljeve** te se očekuje njihovo daljnje intenzivnije korištenje uslijed unaprijeđenih i prilagodljivijih mogućnosti primjene.

Financijski instrumenti mogu biti sufinancirani kroz EPFRR kako bi **pružili potporu investicijskim prioritetima definiranim u EPFRR programima ruralnog razvoja** država članica. Oni mogu poduprijeti primjenu brojnih mjera obuhvaćenih EPFRR-om pod uvjetom da su usmjereni na **uočene nedostatke na tržištu**, to jest na područja u kojima banke nisu spremne davati zajmove i/ili gdje privatni sektor nije spreman ulagati, primjerice, u male farme ili nove poljoprivredne pothvate bez dostatne kreditne povijesti ili imovine kao kolaterala.

Financijski instrumenti mogu tako pridonijeti ostvarenju većine EU prioriteta za ruralni razvoj:

- poticanju prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima;
- jačanju konkurentnosti svih vrsta poljoprivrede i unaprjeđenju održivosti poljoprivrednih gospodarstava;
- promicanju organiziranja lanaca prehrambene proizvodnje;
- promicanju učinkovitosti korištenja resursa i potpori pomaku prema nisko-ugljičnoj ekonomiji i ekonomiji otpornoj na klimatske promjene u sektorima poljoprivrede, prehrane i šumarstva; i
- promicanju društvene inkluzije, smanjenju siromaštva i poticanju gospodarskog razvoja u ruralnim područjima, posebice kod pokretanja i razvoja malih poduzeća, kao i stvaranja novih radnih mjesta.

Financijski instrumenti u okviru EPFRR-a su dostupni **svim potencijalnim primaateljima u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima koji poduzimaju financijski održive projekte ulaganja.**

Moguće je primjeniti **širok raspon raspoloživih financijskih instrumenata podržanih kroz EPFRR.**

- **Zajmovi**, koji mogu biti dostupni tamo gdje se ne nude na komercijalnoj osnovi (primjerice od banaka), ili se mogu nuditi pod povoljnijim uvjetima od komercijalnih (primjerice s nižim kamatnim stopama, dužim razdobljima povrata ili s nižim kolateralom). Primjerice, zajmovi mogu biti na raspolaganju poljoprivrednicima i njihovim obiteljima kako bi im omogućili diversifikaciju izvora prihoda kroz razvoj aktivnosti kao što su agro-turizam ili poslovi vezani uz plasman proizvoda kao što su restorani koji prodaju lokalnu hranu, potpore ulaganjima za mlade poljoprivrednike, ili ulaganja u poljoprivredne strojeve koji omogućavaju unaprjeđenje učinkovitosti i održivosti poslovanja poljoprivrednih gospodarstava.
- **Mikrokrediti**, kao mali zajmovi koji se nude osobama kojima su ponekad nedostupne financijske usluge, a koji se često nude na kraće razdoblje otplate, bez ili s nižim vrijednostima kolaterala, primjerice za zajmove za kupnju opreme za poljoprivredna gospodarstva, za ostvarenje dodanih vrijednosti ili poboljšanja kakvoće uroda, ili za projekte u okviru strategija lokalnog razvoja vođenog od strane zajednice.

- **Jamstva**, kod kojih se zajmodavcima nudi osiguranje da će njihov kapital biti vraćen u slučaju da zajmoprimac nije u mogućnosti vratiti zajam. Primjerice, ovo može biti korisno za poduzeća koja žele ulagati u ekološku proizvodnju ili u učinkovitost upravljanja resursima, ili za poljoprivrednike koji možda imaju vještine i pristup financijama kroz banke, ali nemaju dostatna jamstva ili kola-teral potreban za dobivanje zajma.
- **Ulaganja u vlasnički kapital**, gdje se kapital ulaže u zamjenu za potpuno ili djelomično vlasništvo tvrtke. Ulagatelj može preuzeti dio upravljačkog nadzo-ra nad tvrtkom, može sudjelovati u dijeljenju dobiti tvrtke ili, u kasnijoj fazi, može prodati stečene udjele ostvarujući time dobit. Ulaganje u vlasnički ka-pital je najčešće relevantno za aktivnosti više razine rizika i tvrtke s višim potencijalom rasta - primjerice, MSP-ove koji djeluju u agro-prehrambenom sektoru ili koji grade ili ulažu u nove tehnologije prerade.

Financijski instrumenti mogu se također nuditi u kombinaciji s bespovratnim sredstvima i drugim vidovima podrške. Često je nužno unaprijediti spremnost za ulaganja kao preduvjet privlačenja investicijskih fondova. Savjetodavne i druge potpore mogu biti podržane bespovratnim sredstvima kroz EPFRR.

Financijski instrumenti sufinancirani kroz EPFRR mogu doprinijeti dugoročnom razvoju i diverzifikaciji sektora i povećanju ulaganja u sektor kroz potporu aktiv-nosti u područjima gdje je razina ulaganja često suboptimalna potičući razvoj komercijalno održivih projekata i time otvarajući nove tržišne mogućnosti. Ovi financijski instrumenti također stvaraju mogućnosti za ulagače i financijske po-srednike. Pristup financiranju često je „skup“ i otežan za tvrtke u sektoru poljo-privrede i šumarstva. Međutim, neki projekti mogu postati privlačniji za ulaganja zbog dostupnosti financijskih instrumenata uz potporu javnog sektora i s tim po-vezanom podjelom rizika.

Za više informacija

Za više informacija o ruralnom razvoju:

http://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020/index_hr.htm

O referentnom vodiču za upravljačka tijela o financijskim instrumentima u programima ESI fondova:

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/financial-instruments/

Za informacije o ex-ante metodologiji evaluacije financijskih instrumenata:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/fin_inst/pdf/fi_esif_2014_2020.pdf

Za 'fi-compass' web stranicu, platformu za savjetodavne usluge o financijskim instrumentima u okviru ESI fondova:

<http://www.fi-compass.eu/>

Za informacije o regulativi Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj i drugih Europskih strukturnih i investicijskih fondova, uključujući Uredbu o provedbi i delegiranju:

<http://enrd.ec.europa.eu/en/policy-in-action/cap-towards-2020/rdp-programming-2014-2020/policy-overview>

Za više informacija o pravilima vezanim za državne potpore u poljoprivredi i šumarstvu te ruralnim područjima:

http://ec.europa.eu/agriculture/stateaid/index_en.htm

www.fi-compass.eu
contact@fi-compass.eu
© EIB (2015)

European Commission
Directorate-General
Regional and Urban Policy
Unit B.3 “Financial Instruments and IFIs’ Relations”
B-1049 Brussels

European Investment Bank
Advisory Services
fi-compass
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg